

Het verslag van de

autisme

informatiemarkt

27 oktober 2007 · Leiden

Een geslaagd eerste project

Op 27 oktober 2007 heeft PAS haar eerste grote project ten uitvoering gebracht voor haar doelgroep, een informatiemarkt voor en door personen met autisme, met als doel personen met autisme aanvulling of verbetering te bieden in het dagelijkse leven. Subsidie van het Fonds Psychische Gezondheid – Karel Geelen Fonds heeft deze dag mede mogelijk gemaakt.

De informatiemarkt vond plaats in het sfeervolle Dag Activiteiten Centrum Leiden, een uitstekende locatie waar wij met veel vrijheid, overzicht en gemak de dag in konden delen: ruimte voor standhouders, het zelf voorzien van de horecavoorziening en ruimte voor lezingen en een moment van rust voor onze bezoekers.

Er is een selectie gemaakt van standhouders, waarbij met nadruk gelet is op relevantie voor onze doelgroep, uit o.a. de volgende categorieën: wonen, werk, vakanties, onafhankelijke bemiddeling, uitkering en cliëntenorganisaties.

PAS wilde met dit project als belangenvereniging de nadruk leggen op bereikbaarheid voor onze doelgroep, zowel op het gebied van de snelle centraal bereikbare locatie als lage kosten voor onze bezoekers en gratis toegang voor onze leden. Door de catering in eigen beheer te doen en gebruik te maken van de keuken van het DAC waren de bezoekers verbaasd over de lage prijzen.

Naast de bezoekers en standhouders een groot dankwoord aan alle vrijwilligers die zich de gehele dag ingezet hebben op het gebied van opbouw, kaartverkoop, catering, lezingen en afbreken van de informatiemarkt aan het einde van de dag.

Vanwege alle complimenten van bezoekers en standhouders heeft het bestuur van PAS besloten in 2008 weer naar de mogelijkheden te kijken voor de organisatie van een informatiemarkt, deze keer in een ander deel van Nederland met meer standhouders en lezingen.

Een dankwoord voor alle aanwezige standhouders, bezoekers, vrijwilligers, gastheren en -vrouwen en sprekers van lezingen, het DAC voor haar gastvrijheid en grote dank aan Fonds Psychische Gezondheid voor haar subsidie.

Namens de organisatie,

Paul Hubert
Voorzitter PAS

FONDS
PSYCHISCHE
GEZONDHEID

KAREL GEELLEN
FONDS

Lezing

Autisme en Seksualiteit: Vanzelfsprekend..... of vanzelfsprekend probleem?

Door: Drs. Karin van den Bosch

Op de PAS-informatiemarkt van 27 oktober j.l. heb ik een workshop verzorgd over Autisme en Seksualiteit. Aan deze workshop namen ca. 40 mensen deel, merendeels mensen die zelf ASS (autisme spectrum stoornis) hebben. Ook zaten er enkele standhouders (niet-autisten of NT-ers) in de zaal. Ik heb ervoor gekozen geen onderscheid te maken tussen ASS-ers en NT-ers, en iedereen op dezelfde basis mee laten doen.

In de eerste opdracht vroeg ik naar de associaties bij het onderwerp 'seksualiteit'. Vervolgens kregen de deelnemers de tijd om in groepjes van vier ervaringen uit te wisselen met elkaar met betrekking tot dit thema. Mensen konden alleen vertellen wat ze kwijt wilden.

Daarna werd aan elk groepje gevraagd om kort terug te koppelen waar ze het over gehad hebben.

Veel deelnemers noemden communicatie over gevoelens en/of over seksualiteit (o.a. verlangens, ervaringen) als probleem (iets wat moeilijk is), terwijl daar tijdens de workshop weinig van te merken was. Iedereen wisselde heel open met elkaar ervaringen uit, en ook bij de centrale terugkoppeling werden zaken open en duidelijk benoemd, inclusief gevoelens als 'help' of 'ik vind het ingewikkeld'.

Nu vraag ik me dus af, in hoeverre de relatie 'communicatie over seks en/of gevoelens is moeilijk' een werkelijke weergave van de situatie is, of een sociaalwenselijk antwoord ('Ik ben autist, dus is voor mij communicatie moeilijk'). In de workshop werd mét elkaar gepraat over seksualiteit, in plaats van alleen te luisteren naar wat een deskundige op een podium te vertellen heeft. Iets wat, volgens mij, vaker gedaan zou moeten worden.

Lezing

De volwassen Autist

Door: Drs. Jan Schäffer

Als psycholoog heb ik vele mensen gezien waarbij ik nu aan autisme zou denken. Het is langzamerhand bekend dat ± 50% van de autisten wel eens tot vaak een psychiater nodig heeft. De psychiatrie in Nederland is ± 100 jaar oud, autisme werd eigenlijk pas sinds ± 1940 genoemd en na 1980 frequenter gediagnosticeerd. PDD-NOS stamt uit de jaren negentig en pas sinds 2000 begint het door te dringen dat "Asperger" bestaat.

Dat autisme 100 jaar geleden niet zo erg opviel kwam door de hoge kindersterfte. De meerderheid van de bevolking was knecht of meid en moest vanaf ± 12 jaar werken. Opleidingen waren voor weinigen weggelegd. Men leerde het vak in de praktijk. Kinderen werkten ook 'normaal' mee. Veel prikkels kreeg men niet te verwerken. Het was een prikkelarm leven.

Autisme hebben lijkt dus (meer dan) 100 jaar geleden minder belastend te zijn geweest dan heden. Uiteraard moet de autist ook toen een zwaar leven hebben gehad. Vandaag de dag is autisme een aandoening die, als je het hebt bijna teveel van de autist vraagt. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de oudere autisten (20+) zich zijn gaan organiseren.

In ons land zijn de autoriteiten op anti-gebied veelal kinder... en kinder... Het wordt tijd dat de volwassen autist de aandacht krijgt die hij/zij nodig heeft.

Jan Schäffer, psycholoog.

① Dit verslag is deels ingekort.